

Tradycyjne usługi bankowe

dr Magdalena Kalasińska
Katedra Bankowości

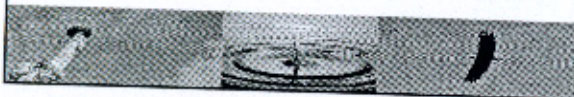
Operacje bankowe

- Operacje bierne
- Operacje czynne
- Operacje pośredniczące
- Inne usługi świadczone przez banki

Operacje bankowe

Operacje bierne (pasywne)- polegają na gromadzeniu środków pieniężnych klientów, przyjmowaniu wkładów oszczędnościowych, depozytów, emitowaniu własnych dłużnych papierów wartościowych i wykonywaniu innych czynności zmierzających do powiększenia sumy środków znajdujących się w dyspozycji banków.

Operacje bankowe

Operacje czynne (aktywne)- polegają na wykorzystaniu zgromadzonych środków do prowadzenia działalności zarobkowej i lokowania ich w korzystnych przedsięwzięciach. Cechą operacji czynnych jest działanie banku na własny rachunek i ryzyko.

Operacje bankowe

Operacje pośredniczące- to czynności, które wykonywane są na zlecenie i ryzyko klienta oraz czynności ewidencyjno-rozliczeniowe jak prowadzenie rachunków bankowych klientów i dokonywanie rozliczeń pieniężnych, a także różne czynności usługowe.

Operacje bankowe

Inne usługi świadczone przez banki- są to usługi, nie zaliczane do czynności bankowych, ale pozwalające na zaspokojenie specyficznych potrzeb klientów np. usługi konsultacyjno-doradcze, dostarczanie informacji gospodarczo- finansowych itp.

Operacje bankowe - czynności bankowe

Polskie Prawo Bankowe w art. 5 i 6 wymienia następujące operacje bankowe, nazywane tam czynnościami bankowymi:

1. Przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów.
2. Prowadzenie rachunków bankowych.
3. Udzielanie kredytów.
4. Udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw.
5. Emitowanie bankowych papierów wartościowych.

Operacje bankowe - czynności bankowe

Polskie Prawo Bankowe w art. 5 i 6 wymienia następujące operacje bankowe, nazywane tam czynnościami bankowymi:

6. Przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych.
7. Wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego.
8. Wykonywanie innych czynności przewidywanych wyłącznie dla banku w odrębnych ustawach.

Czynnościami bankowymi są również następujące czynności, o ile są one wykonywane przez banki:

1. Udzielanie pożyczek pieniężnych.
2. Operacje czekowe i wekslowe.
3. Wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przez ich użyciu.
4. Terminowe operacje finansowe.
5. Nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych.
6. Przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych.

Banki mogą także (art. 6)

1. Obejmować lub nabywać akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.
2. Zaciągać zobowiązania związane z emisją papierów wartościowych.
3. Dokonywać obrotu papierami wartościowymi.
4. Dokonywać na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zmiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika.
5. Nabywać i zbywać nieruchomości.

Czynnościami bankowymi są również następujące czynności, o ile są one wykonywane przez banki:

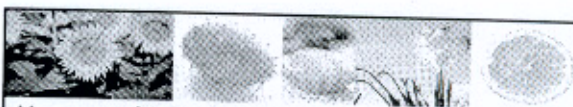
7. Prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych.
8. Udzielanie i potwierdzanie poręczeń.
9. Wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych.
10. Pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

Banki mogą także (art. 6)

6. Świadczyć usługi konsultacyjno-doradcze w sprawach finansowych.
7. Świadczyć usługi certyfikacyjne w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym, z wyłączeniem wydawania certyfikatów kwalifikowanych wykorzystywanych przez banki w czynnościach, w których są stronami
8. Świadczyć inne usługi finansowe.
9. Wykonywać inne czynności, jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawnają je do tego.

Rachunki bankowe

Umowa rachunku bankowego

Jest to dwustronne, sformalizowane prawnie zobowiązanie, w którym:

- **bank** zobowiązuje się do przechowywania środków pieniężnych posiadacza oraz przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych,
- **posiadacz** zobowiązuje się do gromadzenia na nim środków pieniężnych i przeprowadzania rozliczeń za jego pośrednictwem.

Zgodnie z kodeksem cywilnym

Poprzez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych.

Umowa rachunku bankowego w świetle przepisów Prawa bankowego (art. 52) jest zawierana na piśmie i powinna uwzględniać w szczególności:

1. strony umowy,
2. rodzaj otwieranego rachunku,
3. walutę w jakiej rachunek zostanie otwarty,
4. czas, na jaki rachunek zostanie otwarty,
5. wysokość oprocentowania i warunki jego zmiany,
6. terminy wypłaty, postawienia do dyspozycji lub kapitalizacji należnych odsetek,

Umowa rachunku bankowego w świetle przepisów Prawa bankowego (art. 52) jest zawierana na piśmie i powinna uwzględniać w szczególności:

7. sposób dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku,
8. terminy realizacji zleceń posiadacza rachunku,
9. tryb i warunki dokonywania zmian umowy,
10. sposób i termin wypowiedzenia lub rozwiązania umowy rachunku,
11. zasady rozwiązania umowy w razie niedokonywania na rachunku żadnych obrotów,

Umowa rachunku bankowego w świetle przepisów Prawa bankowego (art. 52) jest zawierana na piśmie i powinna uwzględniać w szczególności:

12. zakres odpowiedzialności banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych oraz wysokość odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza rachunku.

Rodzaje rachunków bankowych

Rodzaje rachunków bankowych

Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe (art. 49) banki mogą prowadzić w szczególności następujące rodzaje rachunków:

- rachunki rozliczeniowe w tym bieżące i pomocnicze,
- rachunki lokat terminowych,
- rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe,
- rachunki terminowych lokat oszczędnościowych,
- rachunki powiernicze.

Rachunki bankowe

Rachunki rozliczeniowe oraz rachunki lokat terminowych mogą być prowadzone wyłącznie dla:

- osób prawnych,
- jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną,
- osób fizycznych prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek, w tym dla osób będących przedsiębiorcami.

Rachunki rozliczeniowe

Rachunki bieżące – mają podstawowe znaczenie w operacjach rozliczeniowych. Na rachunki bieżące wpływają należności od odbiorców za sprzedawane towary i świadczone usługi, a podejmowane są z nich środki na wypłatę wynagrodzeń, pokrywanie zobowiązań wobec dostawców, podatków, opłat itp. Mogą być też na nich rejestrowane inne operacje np. kredyty udzielone w rachunku bieżącym lub wyodrębniane są z nich podrachunki ze środkami pieniężnymi przeznaczonymi na inne (określone) cele.

Rachunek bieżący jest jednocześnie rachunkiem podstawowym w funkcjonowaniu danego przedsiębiorstwa, ponieważ umożliwia gromadzenie praktycznie wszystkich środków pieniężnych, także dokonywanie wszelkich rozliczeń pieniężnych związanych z działalnością jednostki gospodarczej.

Rachunki rozliczeniowe

Rachunki pomocnicze – umożliwiają przeprowadzanie przez posiadacza rachunku bieżącego t.j. daną jednostkę gospodarczą określonych transakcji finansowych w innych oddziałach tego samego banku, w którym przedsiębiorstwo posiada rachunek bieżący, lub też w innych bankach, w przypadku otwarcia przez podmiot gospodarczy tego rodzaju rachunku. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - nie jest konieczna zgoda banku prowadzącego rachunek bieżący, jednak bank może zobowiązać przedsiębiorstwo do poinformowania o zaistnieniu takiego faktu.

Transakcje finansowe, które są dokonywane za pośrednictwem rachunku pomocniczego, służą do określonych celów jak np. wypłaty wynagrodzeń, zaliczek na wydatki o charakterze administracyjnym i gospodarczym, rejestrowania transakcji z innymi bankami oraz szereg innych.

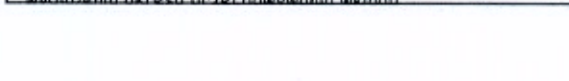

Rachunki lokat terminowych

Jest to forma rachunku dla podmiotów gospodarczych, które w pewnych okresach swej działalności dysponują nadwyżkami środków pieniężnych, które nie są konieczne do ich prawidłowego funkcjonowania.

Na rachunek ten przyjmowane są lokaty na ściśle określony czas. Otwarcie rachunku lokaty terminowej następuje na skutek podpisania umowy pomiędzy przedsiębiorstwem a bankiem oraz dokonaniu wpłaty w odpowiedniej wysokości, należy zaznaczyć, iż w ramach jednej umowy może być otwartych kilka tego rodzaju rachunków o różnych wysokościach oprocentowania oraz okresach deponowania środków.

Zasady oprocentowania lokat na tego typu rachunkach w wielu bankach są do siebie zbliżone, jednak przedsiębiorstwo podejmując decyzję o zawarciu z bankiem umowy rachunku lokat terminowych powinno dokładnie przeanalizować ewentualne konsekwencje zmian w trakcie trwania tej umowy, które to mogą polegać m.in. na niedotrzymaniu zadeklarowanego okresu utrzymania lokaty, czy też na wydłużeniu okresu przechowywania wkładu.

Rachunki bankowe

Rachunki *oszczędnościowe*, rachunki *oszczędnościowo - rozliczeniowe* oraz rachunki *terminowych lokat oszczędnościowych* mogą być prowadzone wyłącznie dla:

- osób fizycznych,
- szkolnych kas oszczędnościowych,
- pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych.

Rachunki dla osób fizycznych

Rachunki oszczędnościowe - dowodem zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego może być książeczka lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy.

Środki zgromadzone na rachunkach oszczędnościowych są wyżej oprocentowane niż środki na rachunkach oszczędnościowo - rozliczeniowych i jednocześnie klient ma stały dostęp do pieniędzy zgromadzonych na takim rachunku.

Umowy dotyczące tego rodzaju rachunków zawierane są bezterminowo. Nie ma zatem konieczności zmiany umowy w przypadku zmiany salda rachunku.

Rachunki dla osób fizycznych

Rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe (ROR) - służą do przechowywania gotówki w banku oraz do rozliczeń finansowych, np. dokonywania przelewów. Funkcja oszczędnościowa rachunków ROR jest obecnie znikoma z uwagi na bardzo niskie oprocentowanie oraz ewentualne koszty związane z jego prowadzeniem.

Rachunki terminowych lokat oszczędnościowych - to rachunki, na których osoby fizyczne mogą gromadzić chwilowo wolne środki pieniężne. Na rachunek ten przyjmowane są lokaty na ściśle określony czas i przy ściśle określonych warunkach przechowywania.

Rachunki dla osób fizycznych

Rachunki powiernicze - to rachunki, na których mogą być gromadzone wyłącznie środki pieniężne powierzone posiadaczowi rachunku - na podstawie odrębnej umowy - przez osobę trzecią.

Stronami umowy rachunku powierniczego są bank i posiadacz rachunku (powiernik). Umowa rachunku powierniczego określa warunki, jakie powinny być spełnione, aby środki pieniężne osób trzecich wpłacone na rachunek mogły być wypłacone posiadaczowi rachunku lub aby jego dyspozycje w zakresie wykorzystania tych środków mogły być zrealizowane.

Rachunki dla osób fizycznych

Rachunki powiernicze

Istotnym elementem regulacji jest zastrzeżenie, iż w razie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko posiadaczowi rachunku powierniczego środki znajdujące się na rachunku nie podlegają zajęciu.

Także w razie ogłoszenia upadłości posiadacza rachunku powierniczego środki pieniężne znajdujące się na tym rachunku podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

Podstawy prawne warunkujące współpracę przedsiębiorstwa z bankiem

- Od 1994 roku podmioty gospodarcze mają obowiązek posiadania rachunku bankowego i zawiadomienie o tym właściwego urzędu skarbowego.

Od 9 lipca 2004 obowiązują przepisy, zgodnie z którymi (art.22 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) dokonywanie oraz przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje *za pośrednictwem rachunku bankowego przedsiębiorcy w każdym przypadku gdy stroną transakcji, z którą dokonywana jest transakcja, jest inny przedsiębiorca oraz jednorazowa wartość owej transakcji przewyższa równowartość 15.000,00 EUR.*

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (Ordynacja podatkowa) zwolnieni z obowiązku posiadania rachunku bankowego i przeprowadzania za jego pośrednictwem operacji gospodarczych są jedynie ci przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność na podstawie karty podatkowej oraz ryczałtu ewidencjonowanego.

Korzyści wynikające dla przedsiębiorstwa z posiadania rachunku bankowego

Współpraca przedsiębiorstwa z bankiem, która rozpoczyna się z chwilą otwarcia rachunku bankowego, w istotny sposób usprawnia funkcjonowanie danego podmiotu gospodarczego. Inne korzyści to:

1. Wysoki poziom bezpieczeństwa, jaki gwarantuje obrót pieniądzem w formie bezgotówkowej.
2. Komfort dokonywania płatności w postaci rozliczeń bezgotówkowych.
3. Możliwość korzystania przez przedsiębiorstwo z szerokiego wachlarza usług oferowanych przez instytucje bankowe w ramach funkcjonowania rachunku.

Inne korzyści to:

4. Sprawne spłaty zobowiązań dla dostawców za dostarczony towar i świadczone usługi.
5. Wypłata wynagrodzeń dla pracowników, z tytułu podatków przekazania składek ZUS.
6. Rejestracja przez bank operacji wykonywanych na rachunku.
7. Zwiększenie wiarygodności przedsiębiorstwa jako partnera handlowego.
8. Włączenie w system rozliczeń pieniężnych krajowych i zagranicznych.
9. Zmniejszenie kosztów związanych z posiadaniem specjalnego miejsca o przetrzymywania środków pieniężnych oraz personelu do obsługi rozliczeń gotówkowych.

Zamknięcie rachunku bankowego

Ustawa Prawo bankowe art. 60 oraz Kodeks cywilny

- Umowa ulega rozwiązaniu, jeśli w ciągu dwóch lat nie dokonano na tym rachunku żadnych obrotów, poza dopisywaniem odsetek a stan środków pieniężnych na rachunku nie przekracza kwoty minimalnej określonej w tej umowie.
- Umowa rachunku bankowego, która została zawarta na czas nieokreślony może zostać rozwiązana w każdym terminie na skutek wypowiedzenia złożonego przez jedną ze stron.
- Bank ma możliwość wypowiedzenia ww. umowy tylko z ważnych powodów.
- Posiadacz rachunku może wypowiedzieć umowę rachunku bankowego, która została zawarta na czas nieokreślony bez podania uzasadnienia.
- Roszczenia, które wynikają z umowy rachunku bankowego - zgodnie z art. 731 k.c. - przedawniają się z upływem dwóch lat.

Procedura zamknięcia konta

- wypowiadając umowę z bankiem należy złożyć odpowiedni wniosek do banku,
- okres wypowiedzenia wynosi 30 dni (zazwyczaj),
- ze skutkiem natychmiastowym bank zamyka konto w przypadkach zistnienia uzasadnionego podejrzenia prowadzenia przez Posiadacza działalności niezgodnej z przepisami prawa,
- po zamknięciu konta bank przeksieguje zgromadzone na nim środki na odrębny nieoprocentowany rachunek, o ile Posiadacz nie wskaże bankowi innego sposobu zadysponowania środkami zgromadzonymi na zamykanym koncie,
- przed zamknięciem konta bank reguluje ze środków na rachunku wszystkie zobowiązania Posiadacza wobec banku wynikające z zawartej umowy.

Rachunki bankowe - numerowanie

I człon - liczba kontrolna

II człon - numer oddziału banku

III człon - numer rachunku klienta

Śmierć posiadacza rachunku

W przypadku śmierci posiadacza rachunku bank zobowiązany jest wypłacić z rachunku/ów:

- Kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu posiadacza rachunku- osobie, która przedstawi rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią wydatków.
- Kwotę nie wyższą niż 20-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłoszoną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku- osobie, którą posiadacz rachunku wskazał w umowie.

Czynniki wpływające na wybór banku

Wskazuje się zazwyczaj na potrzeby uwzględnienia przy wyborze banku przede wszystkim takich czynników, jak:

- cena usługi bankowej,
- organizacja obsługi,
- zaufanie do instytucji finansowej
- dostępność do niej.

Istotną kwestią jest:

- lojalność banku wobec klientów,
- stopień specjalizacji usług bankowych,
- jak również zasady udzielania kredytów.

Kredyty

Kredyt bankowy

to odpłatne przekazywanie przez bank do dyspozycji kredytobiorcy określonych kwot środków pieniężnych na warunkach określonych w umowie kredytowej.

Umowa kredytowa (art. 69 Prawa bankowe)

Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy **na czas oznaczony** w umowie **kwotę środków pieniężnych** z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do **korzystania z niej** na warunkach określonych w umowie, **zwrotu kwoty** wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w **oznaczonych terminach** spłaty oraz **zapłaty prowizji** od udzielonego kredytu.

Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i powinna określać w szczególności

(art. 69 §2 Prawa bankowego):

1. Strony umowy.
2. Kwotę i walutę kredytu.
3. Cel, na który kredyt został udzielony.
4. Zasady i termin spłaty kredytu.
5. Wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany.
6. Sposób zabezpieczenia spłaty kredytu.
7. Zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu.
8. Terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych.

Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i powinna określać w szczególności

(art. 69 §2 Prawa bankowego):

9. Wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje.
10. Warunki dokonywania zmian i rozwiązywania umowy.
11. Umowa może określać, że od kredytu postawionego do dyspozycji kredytobiorcy i przez niego nie wykorzystanego przysługuje bankowi odrębna prowizja.

Zdolność kredytowa

Zdolność kredytowa

Bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy (wynika to z art. 70 Prawa bankowego).

Przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie.

W czasie obowiązywania umowy kredytowej kredytobiorca (zgodnie z art. 74 Prawa bankowego) jest obowiązany przedstawić – na żądanie banku – informacje i dokumenty niezbędne do oceny jego sytuacji finansowej i gospodarczej oraz umożliwiające kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.

Art. 75 Prawa bankowego

W przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytową.

Wpływy uzyskiwane przez bank z tytułu akcji kredytowej

Wpływy uzyskiwane przez bank z tytułu akcji kredytowej:

1. **Odsetki**
2. **Prowizja kredytowa** – kwota uiszczana przez kredytobiorcę bankowi w zamian za udzielenie kredytu. Zwykle pobierana w momencie wypłaty kredytu.
3. **Marża kredytowa** – element kosztu kredytu, składa się na nią premia za ryzyko ponoszone przez bank, koszty związane z obsługą kredytu oraz zysk banku z tytułu udzielonego kredytu.
4. **Ewentualne opłaty związane z udzieleniem i wykorzystaniem kredytu.**

Oprocentowanie kredytu

Procent jest wynagrodzeniem kredytodawcy (banku) jakie otrzymuje od dłużnika (kredytobiorcy) z tytułu pożyczonego kapitału (kwoty kredytu).

Banki pobierają prowizje z tytułu wykonywanych czynności bankowych oraz opłaty z tytułu innych czynności niż czynności bankowe.

Prowizje od czynności bankowych określane są jako procentowe wynagrodzenie banku za czynność dokonaną za ich pośrednictwem: np. w działalności kredytowej prowizja przygotowawcza 1% od kwoty udzielonego kredytu.

Opłaty od innych czynności aniżeli bankowe określane są kwotowo, np. za przelew środków na rachunek do innego banku 3,00 PLN.

Prowizja przygotowawcza, którą płaci kredytobiorca z tytułu udzielenia kredytu. Wysokość tej prowizji określana jest jako procent kwoty udzielonego kredytu. Bankowe Taryfy opłat i prowizji najczęściej zawierają przedział pomiędzy 1% a 2%. Prowizja ta płatna jest w dniu podpisania umowy kredytowej.

Prowizja za gotowość - naliczana jest od niewykorzystanej części kredytu postawionego do dyspozycji kredytobiorcy. Wysokość prowizji ustalana jest procentowo w skali roku. Prowizja ta płatna jest po okresie, za który jest naliczana np. za miesiąc lipiec płatna w pierwszym dniu roboczym po zakończeniu okresu odsetkowego (w tym przypadku okresem obrotowym jest miesiąc lipiec).

Prowizja za wcześniejszą spłatę - tzw. rekompensacyjna. Prowizja ta jest naliczana przez bank z tytułu utraty dochodów odsetkowych (utrącone korzyści). Idea istnienia prowizji za wcześniejszą spłatę jest taka sama jak w przypadku prowizji za gotowość. W obu tych przypadkach bank dąży do ograniczenia skutków finansowych utraty swoich dochodów, mobilizując jednocześnie kredytobiorcę do zgodnego z wcześniejszymi planami, gospodarowania środkami postawionymi do jego dyspozycji.

Czynniki określające koszt konkretnego kredytu

Kluczowe czynniki określające koszt konkretnego kredytu to:

- a) Czas kredytowania
- b) Indywidualna ocena klienta przez bank
- c) Jakość zabezpieczeń
- d) Polityka banku

Cechy kredytu

1. **Charakter pieniężny** - tzn. przedmiotem kredytowania są zawsze pieniądze, kredyt zawsze wiąże się z wypłatą określonej kwoty środków z przeznaczeniem na określony cel.
2. **Zwrotność** - kredyt musi być zwrócony w ściśle określonym terminie zgodnie z warunkami/ postanowieniami umowy kredytowej.
3. **Celowość** - bank udziela kredytu z określonym przeznaczeniem, zmiana celu wykorzystania kredytu wiąże się z wypowiedzeniem umowy kredytowej przez bank.
4. **Odpłatność** - kredyt zawsze jest odpłatny.
5. **Zabezpieczenie** - kredyt musi być zabezpieczony od ewentualnej utraty zysku dla banku.

Rodzaje kredytów dla osób fizycznych

Kredyty, w których kredytobiorcami są osoby fizyczne można podzielić na 3 podstawowe grupy:

- a) Kredyty konsumpcyjne
- b) Kredyty na cele mieszkaniowe
- c) Kredyty na działalność gospodarczą (związane z wykonywaniem wolnego zawodu, prowadzeniem małej firmy lub gospodarstwa rolnego)

Kredyty konsumpcyjne – udzielane są osobom fizycznym, które nie występują w charakterze przedsiębiorcy. Można podzielić je na:

- a) Kredyty gotówkowe
- b) Kredyty bezgotówkowe
 - w ROR (limit kredytowy, kredyt odnawialny),
 - **kredyt lombardowy** (Udzielany pod zastaw papierów wartościowych, towarów i przedmiotów wartościowych. Charakterystyczną cechą tego kredytu jest posiadanie przez bank przedmiotu zastawu. Ze względu na ryzyko związane z przedmiotem zastawu kwota udzielanego kredytu lombardowego jest z reguły niższa niż wartość zastawu.)
 - **kredyt na pokrycie zobowiązań** (na zakup papierów wartościowych, kredyt edukacyjny, kredyty na zakupy ratalne dóbr i usług)

Cechy kredytu konsumpcyjnego:

- a) Często jest udzielany pod zastaw kupowanej rzeczy, przybierając postać kredytu lombardowego.
- b) Często występuje przy sprzedaży ratalnej.
- c) Zwykle ma charakter kredytu krótkoterminowego lub średnioterminowego.

Zabezpieczenia tego typu kredytów to:

- poręczenie jednej lub kilku osób,
- weksel,
- blokada lokaty terminowej,
- może być umowa przewłaszczenia przedmiotu, na który udziela się kredytu.

Kredyt konsumencki

Kredytem konsumenckim – w rozumieniu dyrektywy Unijnej, jest kredyt udzielony osobie fizycznej, która nie występuje w charakterze przedsiębiorcy. Kwota kredytu nie może być niższa niż 200 Euro i nie wyższa niż 20000 Euro.

Umowa kredytu konsumenckiego musi być zawarta na piśmie oraz wyraźnie powinna określać roczny wskaźnik oprocentowania i inne koszty kredytu wyrażone jako roczny procent kwoty kredytu.

Ustawa o kredycie konsumenckim

Ustawa ta reguluje prawa i obowiązki związane z kredytami konsumenckimi. Zaliczamy do nich umowę:

1. pożyczki,
2. kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego,
3. o odroczeniu konsumentowi terminu spełnienia świadczenia pieniężnego,
4. na mocy której świadczenie pieniężne konsumenta ma zostać spełnione później niż świadczenie kredytodawcy,
5. na mocy której kredytodawca zobowiązany jest do zaciągnięcia zobowiązania wobec osoby trzeciej, a konsument do zwrotu kredytodawcy spełnionego świadczenia.

Ustawa o kredycie konsumenckim

Ustawa nie stosuje się do umów o kredyt konsumencki o wysokości większej niż 80 000 zł albo równowartości tej kwoty w innej walucie niż waluta polska; wartość waluty obcej oblicza się wg średniego kursu ogłaszanego przez NBP dla danej waluty, obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień zawarcia umowy.

Praktycznie nie ma znaczenia, jakiego kredytu dotyczy umowa – czy jest to kredyt w rachunku bieżącym, kredyt gotówkowy czy samochodowy, czy zadłużenie na karcie kredytowej.

Przepisy stosuje się do wszelkiego typu kredytów przeznaczonych dla klientów indywidualnych, które spełniają powyższe kryteria kredytu konsumenckiego.

Ustawa o kredycie konsumenckim

Dyrektywa wskazuje na konieczność informowania potencjalnego kredytobiorcę w trakcie przystępowania do umowy kredytowej o:

1. Limitach kredytu (o ile takie istnieją).
2. Zasadach i terminach jego spłaty.
3. Rocznej stopie oprocentowania.
4. Warunkach zmiany stopy procentowej.
5. Opłatach i prowizjach.
6. Innych kosztach związanych z udzieleniem kredytu.
7. O całkowitym koszcie kredytu.
8. Rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania.
9. Łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zobowiązany jest klient.

Ustawa o kredycie konsumenckim

W umowie tej powinny się znaleźć:

- dane kredytodawcy i kredytobiorcy,
- wysokość kredytu,
- sposób i termin spłaty kredytu,
- oprocentowanie oraz warunki jego zmiany (max. wartość oprocentowania może wynieść $4 \times$ kredyt lombardowy NBP, obecnie jest to $20\% = 4 \times 5\%$), maksymalne oprocentowanie kredytu konsumenckiego wynika z ustawy antylichwiarskiej,

Ustawa o kredycie konsumenckim

W umowie tej powinny się znaleźć:

- opłaty i prowizje związane z kredytem (mogą one stanowić max. 5% wartości kredytu), wyłączone z nich koszty związane z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu); ubiegając się o kredyt należy zwrócić szczególną uwagę na koszty jego ubezpieczenia; wiele banków i firm pożyczkowych, niższe przychody z tytułu odsetek i prowizji zrekompensowała sobie wprowadzeniem obowiązkowych ubezpieczeń lub podwyższeniem stawek za polisy,
- informację o całkowitym koszcie kredytu i RRSO (rzeczywista roczna stopa oprocentowania),

Ustawa o kredycie konsumenckim

W umowie tej powinny się znaleźć:

- sposób zabezpieczenia kredytu i związane z nim opłaty,
- informacje o pozostałych kosztach jakie musi ponieść konsument,
- informacje o uprawnieniu do przedterminowej spłaty kredytu.

Ustawa o kredycie konsumenckim

Jeżeli kredyt przeznaczony jest na nabycie określonej rzeczy lub usługi, umowa powinna określać ponadto:

- opis rzeczy lub usługi,
- cenę nabycia rzeczy lub usługi, jeżeli zapłata nastąpiaby za gotówkę, oraz cenę nabycia przy wykorzystaniu kredytu,
- część ceny, którą konsument jest zobowiązany zapłacić w gotówce,
- warunki, od których spełnienia uzależnione jest przejście własności rzeczy sprzedanej na konsumenta, jeżeli umowa sprzedaży została zawarta z zastrzeżeniem własności,
- informację, że kredyt jest dostępny wyłącznie od wskazanego przez sprzedawcę kredytodawcy, jeśli pomiędzy nimi została zawarta tzw. umowa na wyłączność,

Ustawa o kredycie konsumenckim rozwiązania polskie

Przepisy ustawy o kredycie konsumenckim dotyczą kredytów w kwocie nie większej niż 80000zł albo równowartości tej kwoty w innej walucie niż waluta polska.

Wartość waluty obcej oblicza się według średniego kursu ogłaszanego przez NBP dla danej waluty, obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień zawarcia umowy.

Ustawa o kredycie konsumenckim rozwiązania polskie

Łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki, z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń, nie może przekroczyć 5% kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego.

Ustawa o kredycie konsumenckim rozwiązania polskie

Ustawa zawiera kilka postanowień, które w interesie konsumentów ograniczają swobodę umów:

1. Zakaz przyjmowania przez kredytodawcę od klienta weksli i czeków bez klauzuli „nie na zlecenie” w celu zabezpieczenia lub spłaty kredytu.
2. Zakaz wyłączenia lub ograniczania zarzutów przysługujących konsumentowi - o zwrot kredytu konsumenckiego - w razie przelewu przez kredytodawcę wierzytelności.
3. Ograniczenie możliwości wypowiedzenia umowy o kredyt konsumencki w przypadku zwłoki konsumenta w spłacie kredytu. Kredytodawca może wypowiedzieć umowę tylko wtedy, gdy konsument zalega z zapłatą co najmniej 2 rat i został wezwany do zwrotu zaległości w dodatkowym terminie nie krótszym niż 7 dni, z zastrzeżeniem wypowiedzenia umowy (minimalny termin wypowiedzenia wynosi 30 dni)

Ustawa o kredycie konsumenckim rozwiązania polskie

Ustawa przyznaje konsumentowi dwa zasadnicze uprawnienia:

1. do odstąpienia od umowy - prawo odstąpienia od umowy konsument może zrealizować w ciągu 10 dni od jej zawarcia, a w przypadku gdy umowa nie zawierała informacji o prawie odstąpienia - w ciągu 10 dni od jej otrzymania i nie później niż 3 miesiące od zawarcia umowy;
2. do przedterminowej spłaty kredytu - jeżeli konsument chce skorzystać z uprawnienia do wcześniejszej spłaty kredytu i skorzystać ze zwolnienia go z zapłaty odsetek za okres po dokonaniu spłaty, musi poinformować o tym kredytodawcę w terminie przynajmniej 3 dni przed spłatą kredytu.

Ustawa o kredycie konsumenckim rozwiązania polskie

Nie umieszczenie przez kredytodawcę w umowie informacji o sposobach i terminach spłat kredytu powoduje, że konsument jest obowiązany zwrócić kredyt w okresie 5 lat w miesięcznych równych ratach.

Rodzaje kredytów - c.d.

Ze względu na formę płatności wyróżnić można:

1. Kredyty gotówkowe
2. Kredyty bezgotówkowe

Ze względu na walutę kredytu wyróżnia się:

1. Kredyty złotowe
2. Kredyty walutowe

**Ze względu na czas spłaty kredytu
wyróżnia się:**

1. Kredyty krótkoterminowe
2. Kredyty średnioterminowe
3. Kredyty długoterminowe

**Ze względu na warunki kredytowe
wyróżnia się:**

1. Kredyty komercyjne - ich koszt wynika z rachunku ekonomicznego przeprowadzonego przez bank, uwzględniającego koszt pieniądza i konkurencję innych banków.
2. Kredyty preferencyjne - udzielane na korzystniejszych warunkach niż wynikające z rachunku ekonomicznego, udzielane na ściśle określone cele. Zwykle istnieje jakaś instytucja, która dopłaca bankowi do takich kredytów.

**Ze względu na metodę kredytowania
wyróżnić można:**

1. Kredyty w rachunku bieżącym - umowa zezwala kredytobiorcy na debet, czyli ujemne saldo rachunku w określonym czasie i określonej wysokości. Brak możliwości powiązania kredytu z celem, stąd zaliczany jest do kredytów o podwyższonym ryzyku. Ma charakter odnawialnego kredytu krótkoterminowego o limitowanej wysokości. Koszt kredytu jest liczony od wartości faktycznie istniejącego długu.
2. Kredyty w rachunku kredytowym - udzielane w specjalnym rachunku kredytowym
 - a) w drodze przeksięgowania kredytu na rachunek bieżący,
 - b) bezpośrednio w ciężar rachunku kredytowego poprzez realizację dyspozycji płatniczych kredytobiorcy.

**Ze względu na zabezpieczenie kredytu
wyróżnić można:**

1. Kredyty lombardowe
2. Kredyty hipoteczne

Ze względu na przeznaczenie wyróżnia się:

1. Kredyty gospodarcze - udzielane osobom prawnym i przedsiębiorcom:
Kredyty obrotowe (zaspokajają potrzeby przedsiębiorstw w zakresie środków obrotowych, zwykle przeznaczone na pokrycie potrzeb związanych z zakupami materiałów i towarów.)
Kredyty inwestycyjne (przeznaczone na wydatki związane z rzeczowymi środkami trwałymi)
2. Kredyty dla ludności
3. Kredyty na cele mieszkaniowe

**Rodzaje kredytów na budownictwo
mieszkaniowe**

Kredyty na budownictwo mieszkaniowe można podzielić według następujących kryteriów:

1. wielkość kredytu, jego zapadalność, wycena oraz zabezpieczenia,
2. przeznaczenie kredytu,
3. system spłat kredytu,
4. waluta kredytu.

Ze względu na wielkość kredytu, jego zapadalność, wycenę oraz zabezpieczenia, możemy wyróżnić:

a) Kredyty hipoteczne – długoterminowe kredyty udzielane na zakup mieszkań lub domów wybudowanych przez dewelopera bądź z już istniejącego zasobu, a także na budowę domu przez indywidualnego kredytobiorcę. Są zabezpieczone na hipotekę kupowanej nieruchomości.

b) Kredyty mieszkaniowe – kredyty o charakterze długoterminowym, udzielane bez zabezpieczenia hipotecznego, na:

- zakup na rynku pierwotnym nowego lokalu mieszkalnego,
- uzyskanie spółdzielczego prawa do lokalu,
- wykup mieszkania komunalnego lub zakładowego,
- zakup domu jednorodzinnego,
- przekształcenie prawa do lokalu spółdzielczego z lokatorskiego na własnościowe,
- zakup działki budowlanej,
- zakup garażu itp.

Hipoteka

Hipoteka to forma zabezpieczenia wierzytelności o charakterze rzeczowym. Podstawy prawne hipoteki znajdują się w ustawie z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece, w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 18 marca 1992 roku w sprawie wykonania ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Do hipoteki zastosowanie mają także przepisy kodeksu cywilnego art. 244- 251.

Zasady funkcjonowania hipoteki:

1. Hipoteka należy, jako ograniczone prawo rzeczowe, do tzw. praw zastawniczych i charakteryzuje ją akcesoryjność.
2. Hipoteka może zabezpieczać wierzytelności:
 - już istniejące,
 - przyszłe,
 - warunkowe

Zasady funkcjonowania hipoteki :

3. Wierzyciel może zaspokoić się z rzeczy obciążonej hipoteką, nawet jeśli nastąpiło przedawnienie wierzytelności, którą hipoteka zabezpiecza. Może zaspokoić się z rzeczy obciążonej nawet wówczas, gdy istnieją ograniczenia odpowiedzialności dłużnika wynikające z prawa spadkowego.
4. Hipoteka może zabezpieczać wierzytelności pieniężne wynikające z różnych umów. Mogą to być umowy kredytowe, gwarancje, pożyczki, wykup wierzytelności itp.

Hipoteka zabezpiecza wierzytelności:

- główne,
- odsetki nieprzedawnione,
- koszty postępowania egzekucyjnego.

Przedmiotem hipoteki może być:

- cała nieruchomość,
- część ułamkowa nieruchomości,
- użytkowanie wieczyste,
- własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego lub użytkowego,
- prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni,
- wierzytelność zabezpieczona hipoteką.

Zasady funkcjonowania hipoteki :

5. Przedmiotem hipoteki nie może być nieruchomość przekazana tylko w użytkowanie.
6. Hipoteka obciąża nieruchomość z częściami składowymi, przynależnościami oraz roszczenia okresowe właściciela nieruchomości
7. Ustanowienie hipoteki następuje poprzez dokonanie wpisu w księdze wieczystej. Wpisu dokonuje się po złożeniu w sądzie wniosku o dokonanie wpisu.
8. Wpis dokonany w księdze wieczystej powoduje, że hipoteka zostaje ustanowiona, jednakże nie ogranicza to prawa właściciela do dalszego obciążania nieruchomości lub rozporządzania nią.
9. Nieruchomość może być obciążona kilkoma hipotekami.

Wszelkie ograniczenia praw właściciela poprzez składanie jego zobowiązań wobec wierzycieli, że:

- nie dokona w trakcie obowiązywania hipoteki dalszego obciążenia nieruchomości kolejnymi hipotekami
- nie dokona zbycia nieruchomości
- nie mają mocy wiążącej.

Wygaśnięcie hipoteki następuje :

- na skutek spłaty wierzytelności lub jej umorzenia ,
- gdy wierzyciel zrzeknie się hipoteki i nastąpi wykreślenie jej z księgi wieczystej,
- gdy nieruchomość obciążona hipoteką przechodzi na własność wierzyciela,
- wówczas, gdy wykreślenie hipoteki nastąpiło bez żadnej podstawy prawnej. Nie następuje to jednak w chwili wykreślenia ale dopiero po 10 latach od tego momentu;

Wygaśnięcie hipoteki następuje :

- gdy wierzytelność jest wymagalna, z winy wierzyciela nie może dojść do jej zaspokojenia, a właściciel nieruchomości złoży zabezpieczoną kwotę do depozytu sądowego,
- gdy nastąpiło przejęcie długu, odstąpienie długu lub zawarto ugodę, w wyniku której przedłużono terminy spłaty wierzytelności, a właściciel nieruchomości nie był dłużnikiem wierzytelności.

Rodzaje hipotek

Umowną – ustanawianą na mocy umowy z właścicielem nieruchomości. Właściciel nieruchomości składa oświadczenie woli w formie aktu notarialnego.

Możemy tutaj mówić o:

- *hipotekę umowną zwykłą*, która zabezpiecza wierzytelność już istniejącą, o ustalonej wysokości,
- *hipotekę umowną kaucyjną*, która zabezpiecza wierzytelność przyszłą, wierzytelność o niustalonej wysokości lub wierzytelność z dokumentów zbywalnych przez indos.

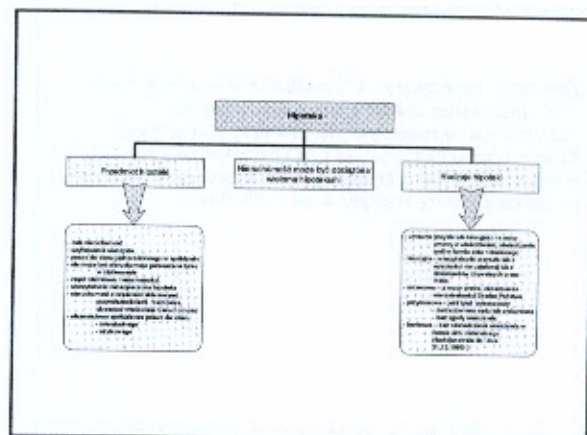
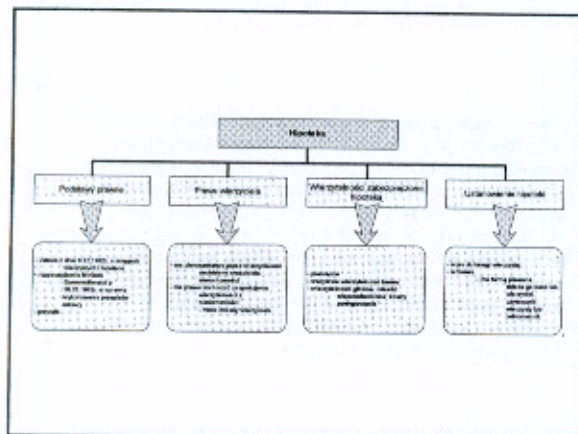
Przymusową – ustanawiana jest bez zgody właściciela.

- Jeśli wierzyciel posiada tytuł wykonawczy i złożony został wniosek o wpis hipoteki przymusowej, ustanawiana jest *hipoteka przymusowa zwykła*.
- *Hipoteka przymusowa kaucyjna* jest ustanawiana na podstawie wniosku o wpis hipoteki przymusowej oraz tymczasowego zarządzenia sądu w postępowaniu zabezpieczającym lub nieprawomocnego orzeczenia albo postanowienia prokuratora.

Hipoteka przymusowa

Podstawą wpisu do księgi wieczystej może być:

- postanowienie sądu o udzieleniu zabezpieczenia,
- tytuł wykonawczy,
- postanowienie prokuratora,
- nieostateczna decyzja administracyjna
- zarządzenie zabezpieczenia

Odwrotny kredyt hipoteczny

jest to kredyt zabezpieczony hipoteką. Jego odwrotność w stosunku do klasycznego kredytu hipotecznego polega na tym, że kredytobiorca otrzymuje od instytucji kredytującej wypłatę w zamian za zmniejszenie udziału własnego w nieruchomości. Odwrotnie zatem jak ma to miejsce w klasycznym kredycie hipotecznym, w którego wypadku płynne środki stopniowo kapitalizują się w nabytej nieruchomości.

Kwota takiego kredytu wraz z odsetkami nie powinna, w przewidywanym czasie zakończenia umowy, przekroczyć wartości nieruchomości.

Odwrotny kredyt hipoteczny

Kredyt ten zakłada całkowite odroczenie spłaty odsetek do chwili zakończenia umowy. Kapitał wraz z narosłymi odsetkami jest spłacany dopiero po zakończeniu umowy, w rezultacie sprzedaży nieruchomości lub zamiany zadłużenia na klasyczny kredyt hipoteczny.

Analiza i ocena zdolności kredytowej kredytobiorcy oparte są na:

- a) ocenie ryzyka zabezpieczenia,
- b) ocenie ryzyka zmiany stóp procentowych,
- c) ocenie ryzyka zmiany wartości nieruchomości w czasie,
- d) ocenie ryzyka wypłacalności kredytobiorcy.

Innowacyjne rozwiązania w zakresie kredytów mieszkaniowych, to:

- kredyty powiązane z funduszem powierniczym,
- kredyty powiązane z ubezpieczeniem na życie,
- pracownicze programy mieszkaniowe.

Kredyty powiązane z funduszem powierniczym -

zabezpieczeniem kredytu jest cesja z jednostek uczestnictwa w towarzystwie funduszy powierniczych. Kredyt tego rodzaju pozwala na finansowanie inwestycji osobom, które nie chcą bądź nie mogą, wykazać zdolności do bieżącej spłaty kredytu wraz z odsetkami.

Kredyty powiązane z funduszem powierniczym Kredyt ten stawiany jest do dyspozycji kredytobiorcy pod warunkiem posiadania przez kredytobiorcę jednostek uczestnictwa w funduszu powierniczym, wycenionych na wartość odpowiednio zabezpieczającą kredyt. Spłata takiego kredytu może następować jednorazowo środkami pieniężnymi pochodzącymi z umorzenia jednostek uczestnictwa, natomiast spłata odsetek od kredytu następuje po części ze środków pochodzących z umorzenia jednostek uczestnictwa, po części zaś ze środków własnych kredytobiorcy.

Kredyt mieszkaniowy połączony z polisą na życie oraz funduszem inwestycyjnym - stanowi swoistego rodzaju pakiet ubezpieczeniowo -kredytowy, funkcjonujący na rynku polskim według schematu produktu ubezpieczeniowego. Atrakcyjność oferty polega na tym, że odsetki od uruchomionego kredytu są spłacane na bieżąco, natomiast kapitał nie jest spłacany. Równolegle wpłacana jest składka na fundusz ubezpieczeniowy, który ubezpiecza na życie oraz tworzy fundusz inwestycyjny. W umówionym okresie środki zgromadzone na funduszu inwestycyjnym mogą służyć spłacie kapitału kredytu.

Pracownicze programy mieszkaniowe - uzyskanie kredytu w ramach pracowniczych programów mieszkaniowych jest uwarunkowane zawarciem specjalnej umowy pomiędzy bankiem a pracodawcą. Po zawarciu umowy pracownicy indywidualnie zaciągają w banku kredyty mieszkaniowe na preferencyjnych warunkach. Zabezpieczeniem kredytów jest poręczenie udzielone przez pracodawcę.

W razie rozwiązania umowy o pracę postępowanie z kredytem może być dwojakie, w zależności od tego jaka kwota kredytu została już spłacona:

- 1) w wypadku spłaty 20% kwoty kredytu zabezpieczeniem kredytu jest tylko hipoteka,
- 2) gdy spłacono mniej niż 20% zadłużenia z tytułu kredytu, kredytobiorca musi zapewnić alternatywne poręczenie.

Z chwilą rozwiązania umowy o pracę kredytobiorca traci wszelkie preferencje związane z kredytem. Konsekwencją tego jest zobowiązanie do wyrównania kwot wynikających z umowy o kredyt z preferencyjnymi i standardowymi warunkami.

Ze względu na przeznaczenie kredyty na cele mieszkaniowe można podzielić na:

- 1) Kredyty budowlane - na finansowanie fazy budowy.
- 2) Kredyty hipoteczne - na finansowanie zakupu nieruchomości.
- 3) Kredyty budowlano - hipoteczne.
- 4) Kredyty pomostowe (pomocnicze) - przeznaczone na finansowanie zaliczek wypłacanych przez nabywcę domu lub mieszkania, w fazie budowy, na konto inwestora realizującego inwestycję - budującego nieruchomość dla kredytobiorcy.

Ze względu na system spłat kredytu, kredyty na cele mieszkaniowe dzieli się na:

- 1) Kredyty indeksowane
- 2) Kredyty z karencją spłaty kapitału przy pełnej obsłudze odsetek
- 3) Kredyty z pełną spłatą bieżących odsetek

Kredyty indeksowane - kwota kredytu wyrażona jest w złotych, natomiast po uruchomieniu kredytu saldo kredytu zostaje wyrażone w wybranej przez klienta walucie i jest indeksowane kursem kupna banku danej waluty z dnia wypłaty kredytu. Wszelkie spłaty odbywają się w złotych przez przeliczenie wysokości raty kredytu wyrażonej w walucie obcej, przez kurs sprzedaży banku z dnia spłaty.

Kredyty indeksowane, z możliwością odroczenia spłaty części odsetek - kredytobiorca spłaca tylko część odsetek, a pozostała część jest dopisywana do jego zadłużenia. Zadłużenie i raty spłaty kredytu są od siebie niezależne i podlegają zmianom wskutek działania innych wskaźników (indeksów).

Kredyty z karencją spłaty kapitału przy pełnej obsłudze odsetek - kredytobiorca spłaca tylko odsetki naliczone od danego zadłużenia natomiast spłata kapitału następuje (w ratach) po okresie karencji. Po upływie okresu karencji kredytobiorca spłaca zarówno ratę kapitału jak i odsetek.

Kredyty z pełną spłatą bieżących odsetek - kredytobiorca spłaca kredyt zazwyczaj w ratach miesięcznych (kapitał + odsetki = rata spłaty). Mogą tutaj wystąpić dwie opcje:
1) *kredyty o stałych ratach spłaty,*
2) *kredyty o malejących ratach spłaty.*

Kredyt a pożyczka

Kredyt a pożyczka

1) Instytucja **kredytu** jest zdefiniowana w Ustawie Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r.

2) Umowa **pożyczki** uregulowana jest w kodeksie cywilnym.

Kredyt a pożyczka

- 1) Kredytów udzielają tylko banki.
- 2) Pożyczki może udzielić każdy.

Kredyt a pożyczka

forma prawna

- 1) Umowa kredytowa musi być zawarta pisemnie.
- 2) Umowa pożyczki musi być sporządzona na piśmie wtedy, gdy wartość umowy jest większa niż 500 zł

Kredyt a pożyczka

cel

- 1) Umowa kredytowa musi określać cel, a bank ma prawo sprawdzać, czy kredyt został wykorzystany zgodnie z przeznaczeniem.
- 2) Umowa pożyczki nie wymaga określenia celu przeznaczenia.

Kredyt a pożyczka

odpłatność

- 1) Umowa kredytowa musi być odpłatna (odsetki, prowizja).
- 2) Umowa pożyczki może być odpłatna lub nieodpłatna.

Kredyt a pożyczka

- 1) Art. prawa bankowego stanowi, że przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z tych środków na warunkach określonych w umowie, a także zobowiązuje się do zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych w umowie terminach spłaty oraz do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.
- 2) Pożyczkę bankową można zdefiniować jako umowę, na mocy której bank zobowiązuje się przenieść na własność pożyczkobiorcy określoną ilość pieniędzy, a pożyczkobiorca zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy oraz zapłacić bankowi odsetki.

Kredyt a pożyczka

termin zwrotu

- 1) Umowa kredytowa zawsze określa termin zwrotu kapitału wraz z odsetkami.
- 2) Umowa pożyczki. Nie ma wymogu określenia terminu zwrotu czy też ceny pożyczki.

Kredyt a pożyczka *własność pieniędzy*

- 1) **Umowa kredytowa** jedynie daje możliwość dysponowania przez kredytobiorców określoną ilością pieniędzy, których właścicielem jest bank.
- 2) **Umowa pożyczki** powoduje, że przenosimy prawa własności określonej ilości pieniędzy na rzecz innej osoby lub osób.

Kredyt a pożyczka *egzekucja w przypadku braku spłaty*

- 1) **Umowa kredytowa.** Bank ma prawo do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Przesyłany jest on bez procesu za pośrednictwem sądu do komornika.
- 2) **Umowa pożyczki.** Wierzyciel musi dochodzić swoich praw w sądzie.

Ubezpieczenie kredytu

Kluczowe ubezpieczenia wymagane przy kredytach:

1. ubezpieczenie od ognia i zdarzeń losowych,
2. ubezpieczenie w okresie do wpisu hipoteki,
3. ubezpieczenie niskiego wkładu własnego,
4. ubezpieczenie na życie i zdrowie,
5. ubezpieczenie od utraty pracy,
6. ubezpieczenie AC samochodu.

Kryteria i zasady doboru formy prawnego zabezpieczenia kredytu

Wybór formy zabezpieczenia kredytu bank uzależnia od wielu czynników m.in.:

1. Rodzaju i wielkości kredytu
2. Okresu kredytowania
3. Statusu prawnego dłużnika
4. Ryzyka kredytowanej transakcji, przedsięwzięcia
5. Sytuacji finansowej dłużnika
6. Zdolności zaoferowania przez kredytobiorcę formy zabezpieczenia prawnego akceptowanego przez bank
7. Przewidywanego nakładu pracy banku i kosztu ustanowienia zabezpieczenia.

Działalność depozytowa banków

Bankowy depozyt pieniężny to środki pieniężne powierzone bankowi przez klientów na różnych warunkach. Bank depozytariusz przyjmuje środki co potwierdza zapisem uznającym rachunek klienta oraz w pasywach bilansu banku

Działalność depozytowa banków – polega zatem na pozyskaniu zasobów o charakterze zwrotnym w formie zadłużenia od klientów z różnych segmentów rynku finansowego, krajowego i zagranicznego.

Według regulacji europejskich lokaty (wkłady bankowe) stanowią:

- Saldo kredytowe pochodzące z funduszy złożonych na koncie lub okresowych stanów powstających w wyniku prowadzenia bieżących operacji pieniężnych, które (zgodnie z umową o prowadzeniu rachunku bankowego) muszą być wypłacone posiadaczowi rachunku.
- Kwoty utrzymywane na rachunkach bankowych w dłuższym okresie w formie wkładów oszczędnościowych i lokat terminowych;
- Jakiegokolwiek należności klientów potwierdzone wystawionymi przez bank dokumentami podlegającymi przeniesieniu na inne osoby np. obligacje i inne zbywalne papiery wartościowe.

Czynniki różniące bankowe oferty depozytowe:

1. Sposób doliczania odsetek do wkładów.
2. Przyjmowanie wkładów terminowych na różne często nietypowe okresy.
3. Zróżnicowanie minimalnej wielkości wkładu.
4. Łagodniejsze traktowanie przedterminowej wypłaty wkładu.
5. Przyjmowanie wysokiej wartości wkładów na negocjowalnych dla każdego depozytu warunkach.
6. Zróżnicowanie kanałów dostępu.

Rodzaje depozytów:

1. **a'vista** – to środki gromadzone na rachunkach bankowych ROR w formie pieniądza transakcyjnego i oszczędności. Właściciel takiego depozytu a'vista może w każdej chwili dysponować zgromadzonymi tam środkami pieniężnymi.
2. **terminowe** – to środki zgromadzone na rachunkach terminowych na określony czas

Ze względu na czas trwania lokaty wyróżnia się:

1. lokaty krótkoterminowe - których czas deponowania środków nie przekracza miesiąca
2. lokaty długoterminowe - czas deponowania środków przekracza 1 miesiąc

Ze względu na rodzaj oprocentowania wyróżnia się:

1. lokaty o stałym oprocentowaniu
2. lokaty o zmiennym oprocentowaniu

Ze względu na walutę lokaty wyróżnia się:

1. lokaty złotowe
2. lokaty walutowe

Ze względu na sposób założenia lokaty wyróżnia się:

1. lokaty zakładane w siedzibie banku
2. lokaty zakładane przez internet

Ze względu na wysokość depozytów wyróżnia się:

1. lokaty standardowe
2. lokaty negocjowalne

Ze względu na zasady gwarantowania wyróżnia się:

1. wkłady objęte gwarancją w pełnej kwocie
2. wkłady objęte gwarancją do ustalonego limitu
3. wkłady nie objęte gwarancją

Bankowy Fundusz Gwarancyjny

Bankowy Fundusz Gwarancyjny - gwarancje

BFG gwarantuje depozyty:

- w 100% do wartości 1000 euro,
- w 90% od 1000 do 22500 euro.

BFG nie gwarantuje depozytów:

- Skarbu Państwa,
- instytucji finansowych,
- wkładów instytucji ubezpieczeniowych,
- akcjonariuszy banku posiadających pakiet co najmniej 5% akcji,
- osób zarządzających bankiem.

Inne formy depozytów

Bankowe papiery wartościowe

Są to papiery wartościowe emitowane na mocy uprawnień wynikających z prawa bankowego, zaświadczone, że nabywca (pożyczkodawca, lokujący depozyt) zdeponował na określony czas pewną sumę, która zostanie mu zwrócona przez emitenta (przyjmującego depozyt) wraz z określonym oprocentowaniem.

Na polskim rynku najstarszą formą tego rodzaju papierów wartościowych są *bony bankowe*. Inne tego typu papiery to:

- *certyfikaty depozytowe,*
- *certyfikaty onwestycyjne,*
- *listy zastawne.*

Bony bankowe

Są to quasi-papiery wartościowe, stanowią specyficzny rodzaj lokaty, przy której bank jako dowód złożenia wkładu oszczędnościowego wydaje klientowi dokument zwany bonem.

Quasi-papiery wartościowe, gdyż nie istnieje dla nich zorganizowany rynek wtórny, który mógłby kształtować ceny odbiegające od wartości nominalnej.

Większość bonów jest emitowana w formie materialnej i najczęściej wystawiana jest na okaziciela.

Bony bankowe o stałym oprocentowaniu są zazwyczaj sprzedawane z dyskontem, wynikającym z podanej przez bank stałej stopy procentowej bonu.

Certyfikaty depozytowe

Są to oprocentowane, zbywalne, krótkoterminowe papiery wartościowe, na okaziciela (rzadziej imienne), które stanowią udokumentowaną formę roszczeń z tytułu depozytów terminowych wobec emitującego je banku. Potwierdzają one określony wkład pieniężny ulokowany w danym banku na ustalony czas, według podanej stopy zwrotu.

Klient otrzymuje płynny papier wartościowy, natomiast bank certyfikaty na okres, na jaki potrzebne mu są środki płynne i nie ponosi ryzyka ich wycofania. Raz wyemitowany certyfikat depozytowy znajduje się w obiegu aż do daty wykupu.

Certyfikaty inwestycyjne

Są formą depozytu w postaci lokaty w fundusze inwestycyjne tworzone przez banki i inne wyspecjalizowane instytucje finansowe.

Nabycie świadectwa udziałowego w bankowym funduszu inwestycyjnym oznacza ulokowanie środków finansowych w wielu różnych papierach wartościowych, które składają się na świadectwo udziałowe, spadek cen jednych walorów może być rekompensowany wzrostem notowań innych.

Listy zastawne

To papiery wartościowe stwierdzające zobowiązanie banku do:

- wypłaty odsetek wierzycielowi (nabywcy) w określonym terminie,
- wykupu w określonym terminie przez emitenta (bank hipoteczny) listu według wartości nominalnej.

Są to lokaty o niskim stopniu ryzyka, ponieważ banki jako instytucje organizujące i realizujące ich emisję w porozumieniu z osobami prawnymi, których nieruchomości stanowią zastaw tych papierów i dla których przeznaczone są środki uzyskane ze sprzedaży listów zastawnych, odpowiadają także całym swoim majątkiem za wypłatę odsetek i wykup listów.

Lokaty i rachunki rentierskie

Umożliwiają klientowi dysponowanie odsetkami w ramach krótkich przedziałów czasowych np., Po miesiącu, kwartale itp. Wypłacane cyklicznie odsetki mogą stanowić swoistego rodzaju rentę dla deponenta, pozwalającą na finansowanie utrzymania lub regulowanie stałych wydatków.

Odsetki mogą być wypłacane deponentowi w formie gotówki lub też mogą być przelewane na wskazany rachunek.

Odsetki nie pobrane przez posiadacza lokaty mogą być kapitalizowane po upływie umownego okresu wypłaty, wtedy lokata rentierska pełni funkcję lokaty terminowej standardowej.

Przy klasycznej lokacie rentierskiej odsetki naliczane są za cały okres trwania okresu umownego i rozłożone na liczbę rat wypłat.

Lokaty i rachunki rentierskie

Banki określają minimalną wpłatę depozytu na poziomie wyższym niż innych lokat.

Umowa podpisywana jest na okres nie krótszy niż 12 miesięcy.

W razie zerwania przez deponenta umowy bank wypłaca deponentowi kwotę wkładu pomniejszoną o sumę wypłaconych odsetek oraz powiększoną o odsetki likwidacyjne.

Lokaty dynamiczne

Lokaty z dopłatami

Gwarantowane lokaty inwestycyjne

Gwarantowane lokaty inwestycyjne - polegają na zainwestowaniu zdeponowanych w banku środków w akcje, zjednoczonym zachowaniem pełnego bezpieczeństwa klasycznej lokaty terminowej.

Oprocentowanie lokaty jest zmienne uzależnione od strategii inwestycyjnej banku, w którego ofercie znajduje się lokata oraz od wartości indeksu jakim kieruje się dany bank.

Przed ryzykiem związanym z niekorzystnymi zmianami indeksu zabezpiecza klienta określenie w umowie minimalnej stopy zwrotu z lokaty. Poziom gwarantowanego oprocentowania uzależniony jest od terminu wniesienia środków na lokatę w okresie jej subskrypcji- im szybciej tym wyższa premia i wyższy poziom gwarantowanego oprocentowania.

Bankowość elektroniczna

Bankowość elektroniczna- definicja

Bankowość elektroniczna- to wszelkie rozwiązania biznesowe i technologiczne umożliwiające interakcję banku i jego klientów przy użyciu urządzeń technicznych przekazujących dane kanałami elektronicznymi przy jednoczesnym zintegrowaniu takiego kanału wymiany usług i informacji w strukturze organizacyjnej i technologicznej banku.

Bankowość elektroniczna (wg Rady Bankowości Elektronicznej) - to forma usług oferowanych przez banki, polegająca na umożliwieniu klientowi dostępu do jego rachunku za pośrednictwem komputera bądź innego urządzenia elektronicznego i łącza telekomunikacyjnego.

Podstawowe cechy bankowości elektronicznej

Jej głównym wyróżnikiem jest stosowanie elektroniki.

Płaszczyzną zastosowania jest kontakt klienta z bankiem.

Jest ona integralną częścią banku (bankowości).

Bankowość elektroniczna- ujęcie w prawie

Art. 29

(Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych Dz. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385)

Przez umowę o usługi bankowości elektronicznej:

- a) bank zobowiązuje się do zapewnienia dostępu do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku z pośrednictwem urządzeń łączności przewodowej lub bezprzewodowej wykorzystywanych przez posiadacza, a także do wykonywania operacji lub innych czynności zleconych przez posiadacza,

Bankowość elektroniczna- ujęcie w prawie

Art. 29

(Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych Dz. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385)

Przez umowę o usługi bankowości elektronicznej:

- b) posiadacz upoważnia bank do obciążania jego rachunku kwotą dokonanych operacji oraz należnymi bankowi opłatami i prowizjami albo zobowiązuje się do zapłaty należności na rachunek wskazany przez bank, w określonych terminach.

Bankowość elektroniczna- ujęcie w prawie

Art. 30

(Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych Dz. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385)

w umowie muszą być zawarte zasady elektronicznej identyfikacji oraz zasady postępowania posiadacza w związku ze zleceniem dokonywania operacji,

Bankowość elektroniczna - ujęcie w prawie

Art. 31

(Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych Dz. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385)

Precyzuje zobowiązania banku świadczącego usługi bankowości elektronicznej:

- odrośnię zapewnienia posiadaczowi bezpieczeřstwa dokonywanych operacji
- Informowania go zrealizowanych operacjach
- Informowania o odmowie lub braku moŹliwości wykonania zleconej operacji.

Bankowość elektroniczna - ujęcie w prawie

Art. 32

(Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych Dz. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385)

Zobowiązuje posiadacza rachunku do nieujawniania informacji mogących spowodować brak skuteczności mechanizmów zapewniających bezpieczeřstwo zlecanych operacji.

BANKOWOŚĆ INTERNETOWA rodzaje ze względu na poziom dostępu

Pasywna (dostęp pasywny) - klient uzyskuje jedynie informacje o stanie rachunku, o historii operacji, jednak nie moŹe wykonywać jakichkolwiek operacji poprzez kanały elektroniczne, otrzymuje reklamy z ofertą banku, banery itd.

Półaktywna (dostęp półaktywny) - klient moŹe wykonywać niektóre operacje np.: założyć lokatę, dokonać przelewu i płatności ale muszą być one wcześniej zdefiniowane w oddziale lub telefonicznie. Pozostałe usługi jak w dostępie pasywnym

BANKOWOŚĆ INTERNETOWA rodzaje ze względu na poziom dostępu

Aktywna (dostęp aktywny) - pełny zakres operacji oferowanych w ramach bankowości elektronicznej w tym przelewów wcześniej niezdefiniowanych telefonicznie, operacji płatniczych, dodatkowe metody autoryzacji np. wykorzystanie tokena, lista haseł jednorazowych, sms, podpis elektroniczny

BANKOWOŚĆ INTERNETOWA rodzaje ze względu na tryb dostępu

Bankowość online

Wszystkie operacje dokonywane są na bieżąco (to jest w czasie rzeczywistym) i natychmiast księgowane. Systemy typu online posiadają bezpośredni kontakt z systemem transakcyjnym banku, co wynika z faktu, Źe operacje są dokonywane na serwerze banku.

BANKOWOŚĆ INTERNETOWA rodzaje ze względu na tryb dostępu

Bankowość offline

Systemy teleinformatyczne bankowości elektronicznej pracują w trybie sesyjnym, czyli operacje wykonywane są w określonym czasie, a nie na bieżąco. Przykładami systemów, które pracują w trybie offline są systemy typu home banking. Systemy typu offline były dotychczas oferowane głównie użytkownikom korporacyjnym i instytucjonalnym, poniewaŹ umożliwiał wydajną realizację masowych zleceń, przygotowywanych wcześniej z wykorzystaniem innych systemów informatycznych w instytucji (np. systemów księgowych). W rzeczywistości niektóre banki stosują systemy typu offline, także w ramach bankowości internetowej oraz innych kanałów elektronicznych. W takim przypadku zapisy na rachunkach klientów dokonywane są raz lub kilka razy dziennie

BANKOWOŚĆ INTERNETOWA rodzaje ze względu na typ modelu

Model wielokanałowy

Jest to model banku oferujący wszystkie (lub najważniejsze) kanały dystrybucji. Banki funkcjonujące w ramach modelu wielokanałowego wykorzystują, oprócz tradycyjnego kanału dystrybucji jakim jest sieć oddziałów bankowych, także różnorodne elektroniczne kanały dystrybucji.

Model banku wirtualnego

Polega na oparciu działalności banku wyłącznie na bankowości elektronicznej. W związku z tym najważniejszą cechą wyróżniającą bankowość wirtualną jest rezygnacja z wykorzystywania sieci oddziałów bankowych. Kanały dystrybucji: Internet, b. terminalowa, b. telefoniczna w celu autoryzacji, b. przenośna: m-banking, WAP, przesyłki pocztowe.

BANKOWOŚĆ INTERNETOWA rodzaje ze względu na typ modelu

Model banku -super marketu finansowego

(agregacja usług finansowych w Internecie)

- Bank w roli doradcy i pośrednika finansowego w Internecie
- podstawowy kanał dystrybucji
- Podstawowy kapitał to marka banku oraz transakcyjny serwis internetowy (front-end)
- Outsourcing finansowy
- Oferowanie usług innych banków, biur maklerskich oraz ubezpieczycieli za pośrednictwem swojego systemu dystrybucji, a często także pod swoją marką (open-product)
- architecture - banki oferują nie tylko własne produkty i usługi ale także produkty i usługi obcych instytucji finansowych a nawet konkurencji.

BANKOWOŚĆ INTERNETOWA rodzaje ze względu na typ modelu

Model internetowego banku niszowego

- Ścisła specjalizacja działalności i wykorzystaniu bankowości internetowej. Podstawą tego modelu jest przekonanie, że w Internecie klient ma możliwość szybkiego i taniego porównania ofert i korzystania z usług kilku banków jednocześnie. Bezcelowe jest zatem skłanianie go do realizowania wszystkich operacji w jednym banku.
- Segment klientów z ponad przeciętnym statusie majątkowym
- Klienci korzystają z banku niszowego ze skomplikowanych i jednocześnie dochodowych produktów, a resztę standardowych i mało opłacalnych operacji dokonują w innych bankach
- Internet pozwala rozwijać się bankom niszowym.

Rodzaje elektronicznych kanałów dystrybucji

Bankowość internetowa:

- przez przeglądarkę stron WWW 24/7
- przez prezentację oferty poprzez Emaila
- może być podłączenie do łącza internetowego
- operacje są wykonywane na serwerze banku
- obsługa systemu prosta, plamptopy, telefony komórkowe, telewizja cyfrowa z dostępem do Internetu

Rodzaje elektronicznych kanałów dystrybucji

Dedykowana bankowość komputerowa

Poprzez specjalistyczne oprogramowanie zainstalowane na lokalnym komputerze (PC-banking, home banking, Office banking, electronic corporate banking).

- Nie wykorzystuje stron WWW
- Klient komunikuje się z bankiem za pomocą komputera oraz specjalistycznego dedykowanego oprogramowania
- Klient łączy się z bankiem za pośrednictwem łącza (modem, sieć), pobiera dane z systemu banku na swój komputer, wykonuje operacje przy pomocy dedykowanego oprogramowania, wysyła zlecenie wygenerowane do serwera banku.

Rodzaje elektronicznych kanałów dystrybucji

Bankowość telefoniczna:

Call Center - dwustronna komunikacja głosowa, telefoniczne centra obsługi klienta.

Telefoniczna bankowość - Bankofon - IVR (Interactive Voice Response).

Wykorzystuje telefony klientów z wybieraniem tonowym, klient wybiera za pomocą klawiatury telefonu odpowiednie dostępne opcje, komputer rozpoznaje dźwięki, generuje mowę ludzką z informacjami.

Rodzaje elektronicznych kanałów dystrybucji

M-banking

Bankowość przenośna wykorzystująca technologie WAP, SMS i aplikacje klienckie.

Stosowanie specjalnych technologii niegłosowych dostępnych w telefonach komórkowych, palmtopach

Rodzaje elektronicznych kanałów dystrybucji

Bankowość telewizyjna - TV-banking:

- 1) Dostęp za pomocą telewizji cyfrowej.
- a) Dostęp do danych klienta odczytywany za pomocą modemu bezpośrednio z satelity
- b) Wyświetlane informacje na ekranie TV.
- c) Użytkownik za pomocą modemu zainstalowanego w dekodерze satelitarnym łączy się z serwerem dostępowym w banku.
- d) Pilot TV służy do obsługi.

Rodzaje elektronicznych kanałów dystrybucji

Self banking

Bankowość samoobsługowa. Użytkownik sam korzysta z terminala udostępnionego przez bank (bankomatu) używając do tego kart tzw. bankomatowych.

Korzyści wynikające ze stosowania bankowości elektronicznej - dla klientów

1. Możliwość wglądu w aktualny stan rachunków bankowych o każdej porze.
2. Szybka realizacja zleceń.
3. Oszczędność czasu i pieniędzy związana z brakiem konieczności osobistego odwiedzania oddziału banku.
4. Brak konieczności ręcznego wypełniania dokumentów i zleceń bankowych.

Korzyści wynikające ze stosowania bankowości elektronicznej - dla banku

1. Możliwość szybszej obsługi klienta i lepszego dostosowania się do jego potrzeb.
2. Oszczędność kosztów związanych z tworzeniem rozbudowanej sieci oddziałów.
3. Oszczędność kosztów związanych z obsługą klientów i przetwarzaniem dokumentów papierowych.
4. Eliminacja zagrożeń związanych z tradycyjnymi przestępstwami, jak np. fałszowanie dokumentów bankowych

Karta bankowa

Karta bankowa to zewnętrzny atrybut rozbudowanego produktu bankowego, na który składają się: rachunek bankowy, powiązana z rachunkiem karta oraz tzw. program karty

Rodzaje kart

Rodzaje kart

1. Przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów.
2. Prowadzenie rachunków bankowych.
3. Udzielanie kredytów.
4. Udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw.
5. Emitowanie bankowych papierów wartościowych.

Kart płatnicze - podział

I Ze względu na zasięg stosowania:

- a) Karty krajowe
- b) Karty międzynarodowe

II Ze względu na organizację wydawcą karty:

- a) Visa International: Visa Electron, Visa Classic, Visa Business, Visa Affinity
- b) Europay International: Maestro, Cirrus, EDC - karta debetowa o zasięgu europejskim, EuroCard/MasterCard, EuroCard/MasterCard Gold, EuroCard/MasterCard Business
- c) PolCard: PolCard Bis, PolCard Tempo, PolCard Classic, PolCard Business
- d) American Express - organizacja typu klubowego: AmEx Green, AmEx Gold, AmEx Platinum
- e) Diners Club
- f) JCB (Japan Credit Bureau)

Kart płatnicze - podział

Ze względu na sposób rozliczenia transakcji

1. **Debetowe** - obciążenie rachunku bankowego w dniu otrzymania przez bank informacji o transakcji.
2. **Obciążeniowe** - rozliczenie transakcji dokonuje się raz w miesiącu, transakcje do wysokości limitu, odpowiednia wielkość środków na koncie, aby pokryć transakcje dokonane w ciągu miesiąca.
3. **Kredytowe** - nie są związane z rachunkiem bieżącym klienta banku, w momencie wydania karty bank przyznaje odnawialny limit kredytowy, natomiast spłata kredytu może następować w ratach.
4. **Wstępnie opłacone**

Kart płatnicze - podział

Ze względu na zakres stosowania

1. **Płaskie** - używane wyłącznie w terminalach elektronicznych (POS) i bankomaty
2. **Wypukłe** - używane w (POS), bankomaty, w punktach sprzedaży wyposażony w tzw. imprinter (ręczny powielacz zwany żelazkiem), w punktach sprzedaży z autoryzacją telefoniczną, zakupach dokonywanych przez Internet i telefon.

Kart płatnicze - podział

Ze względu na nośnik pamięci

1. **Karty magnetyczne** - na karcie znajduje się pasek magnetyczny, na który zapisane są dane identyfikacyjne karty.
2. **Karty elektroniczne (chipowe)** - na karcie znajduje się mikroprocesor odpowiedzialny za identyfikację karty oraz za „pamiętanie” o funkcjach karty.

usługi bankowe
Koniec